

Üstadımız'ın üç aylık bir tahsilden sonra böyle bir eseri telif etmesi zahiren normal görünmüyor. Külliyyat'ın telifini "Yazdırıldı ve ihtar edildi" gibi ifadelerle birlikte değerlendirebilir misiniz?

Üstadımız **"alet ilimleri"** denilen gramer bilgileri için bu kısa süre ile yetinmiştir. Zaten, Arapçası mükemmeldir. Bu sahada fazla vakit kaybetmeyip doğrudan yüksek ilimler (**ulûm-u âliye**) sahasına geçmiş ve bu sahada kimseden ders almamakla birlikte çok kitap okumuştur. Fevkalade hafızasıyla bütün okuduklarını rahatlıkla zaptetmiştir. Ayrıca, felsefe konusunda da birçok eser okuduğunu bizzat kendi ifadelerinden anlıyoruz. Şu var ki, bütün bu ilimler ancak bir hazırlıktır.

Risalelerdeki hakikatler ne medrese tahsilinde okutulan kitaplardan, ne de felsefi eserlerden alınmıştır. Onun kaynağı ancak Kur'an'dır ve ilâhi ilhamdır. Risalelerin ekseriyetinin sünuhat kabilinden olduğunu kendileri de ifade ederler. Üstadın ifadelerinden benim anladığım mana şu ki, risaleler bir ıztıraptan, bir ihtiyaçtan, bir kıvranma ve sızlanmadan doğmuşlardır. Şefkat ve hamiyetten kaynaklanan bu ıztıraplar ıztırar derecesine gelmiş ve ab-ı hayat gibi marifet dersleri onun ruhuna ihsan edilmiştir. Bu kanaatimin kaynağı Üstad'ın şu iki dersidir:

"Karşımda müthiş bir yangın var. Alevleri göklere yükseliyor. İçinde evlâdım yanıyor, îmanım tutuşmuş yanıyor. O yangını söndürmeğe, îmanımı kurtarmağa koşuyorum. Yolda biri beni kösteklemek istemiş de ayağım ona çarpmış. Ne ehemmiyeti var? O müthiş yangın karşısında bu küçük hâdise bir kıymet ifade eder mi? Dar düşünceler! Dar görüşler!.."(1)

"Bu zamanda gayet kuvvetli ve hakikatlı milyonlarla fedakârları bulunan meşrebler, meslekler, tarîkatlar, bu dehşetli dalalet hücumuna karşı zahiren mağlubiyete düştükleri halde, benim gibi yarım ümmi ve kimsesiz ve mütemadiyen tarassud altında, karakol karşısında ve müdhiş, müteaddid cihetlerle aleyhimde propagandalar ve herkesi benden tenfir etmek vaziyetinde bulunan bir adam, o mesleklerden daha ileri, daha kuvvetli dayanan Risale-i Nur'a sahib değildir ve o eser onun hüneri olamaz, onunla iftihar edemez. Belki doğrudan doğruya Kur'an-ı Hakîm'in bu zamanda bir nevi mu'cize-i maneviyesi olarak rahmet-i İlahiye tarafından ihsan edilmiştir. O adam, binler arkadaşıyla beraber o hediye-i Kur'aniyeye el atmışlar. Her nasılsa birinci tercümanlık vazifesi ona

düşmüş."(2)

Osmanlının çöküş döneminde medreselerin görev yapamaz hale geldiği bir devrede, bu hazinenin son cevherleri manasında, çok harika eserler vücuda gelmiş, çok büyük insanlar yetişmiştir. Sanki bir yıkılış ve çöküşü bütün ruhlar hissetmişler ve istikbale bir şeyler bırakma gayretine kapılmışlardır. Elmalılı Hamdi Yazır tefsir sahasında, Ahmet Naim bey hadis sahasında, Ahmet Avni bey tasavvuf sahasında çok güzel eserler vererek Osmanlının son kültür hazinelerini gelecek nesillere hediye etmişlerdir. Şu var ki, istikbali Allah'ın inayetiyle en berrak şekilde keşfeden Bediüzzaman hazretleri, Kur'andan ve hadisten uzak kalacak, tasavvufa ise hiç ilgi duymayacak sefih ve dinsiz bir neslin ayak seslerini duymuş ve onları imana, ibadete ve ahlâka davet edecek bir külliyatın gereğini ruhunun derinlilerinde hissetmiş, ahir zaman fitnesinin bu müthiş yangınında imanı ve ahlâkı alevler içinde kalanların kurtuluşu için Rabbine yalvarmış, bir çıkış yolu aramış ve "her hayır elinde olan Allah", kendisine iman hakikatlerini aklî ve naklî delillerle asrın idrakine sunacak bir külliyat nasip etmiştir. Bunun en açık bir delili de şu ifadelerdir:

"Eski Harb-i Umumî'den evvel ve evâilinde, bir vakıa-i sadıkada görüyorum ki: Ararat Dağı denilen meşhur Ağrı Dağı'nın altındayım. Birden o dağ, müdhiş infilâk etti. Dağlar gibi parçaları, dünyanın her tarafına dağıttı. O dehşet içinde baktım ki, merhum vâlidem yanımdadır. Dedim: 'Ana korkma! Cenab-ı Hakk'ın emridir; o Rahîm'dir ve Hakîm'dir.' Birden o halette iken, baktım ki mühim bir zât, bana âmirane diyor ki: 'İ'caz-ı Kur'anı beyan et.' Uyandım, anladım ki: Bir büyük infilâk olacak. O infilâk ve inkılabdan sonra, Kur'an etrafındaki surlar kırılacak. Doğrudan doğruya Kur'an kendi kendine müdafaa edecek. Ve Kur'ana hücum edilecek, i'cazı onun çelik bir zırhı olacak. Ve şu i'cazın bir nev'ini şu zamanda izharına, haddimin fevkinde olarak, benim gibi bir adam namzed olacak ve namzed olduğumu anladım."(3)

Dipnotlar:

- (1) bk. [Tarihçe-i Hayat, Isparta Hayatı, Tahliller.](#)
- (2) bk. [Sualar, On Beşinci Şua.](#)
- (3) bk. [Mektubat, Yirmi Sekizinci Mektup, Yedinci Risale.](#)